

Verklaring van de Top van Berlijn – Een Agenda om het Vertrouwen van de Mensen Terug te

Grote delen van de bevolking van liberale democratieën hebben tegenwoordig weinig tot geen vertrouwen meer in het vermogen van hun regeringen om de meerderheid van hun burgers te dienen en de vele crises op te lossen die onze toekomst bedreigen. Dit dreigt ons in een wereld van gevaarlijk populistisch beleid te leiden dat de breed gedragen woede uitbuit (en voedt) zonder de echte risico's aan te pakken, variërend van klimaatverandering tot ondraaglijke ongelijkheden of grote wereldwijde conflicten. Om grote schade aan de mensheid en de planeet te voorkomen, moeten we dringend de grondoorzaken van het wantrouwen en de wrok van zoveel mensen aanpakken.

Er bestaat voldoende bewijs dat dit wantrouwen niet alleen, maar voor een groot deel wordt gedreven door de breed gedeelde ervaring van een reëel of vermeend verlies van controle over het eigen levensonderhoud en over de richting van maatschappelijke veranderingen. Dit gevoel van machteloosheid is veroorzaakt door schokken als gevolg van globalisering en technologische vooruitgang, nu versterkt door klimaatverandering, kunstmatige intelligentie en de inflatieschok. En decennia van slecht beheerde globalisering, overmatig vertrouwen in de zelfregulering van markten en structurele bezuinigingen op vaak cruciale overheidsuitgaven hebben het vermogen van regeringen om effectief op dergelijke crises te reageren uitgehoud.

Om het vertrouwen van de mensen terug te winnen, moeten deze capaciteiten opnieuw worden opgebouwd. We pretenderen niet dat we de definitieve antwoorden hebben. Het lijkt echter van cruciaal belang om het economische beleid te herzien of te versterken op basis van enkele van de fundamentele lessen die we kunnen trekken uit de oorzaken van het diep gevoelde maatschappelijke wantrouwen. Op basis van deze fundamentele lessen dienen we het volgende te doen:

- ons economische beleid en onze instellingen heroriënteren van vooral gericht zijn op economische efficiëntie naar het creëren van gedeelde welvaart en het veiligstellen van hoogwaardige ('goede') banen;
- industriebeleid ontwikkelen om dreigende verstoringen in de wereldeconomie proactief aan te pakken door nieuwe industrieën te ondersteunen en innovatie te richten op het creëren van welvaart voor velen;
- ervoor zorgen dat de industriële strategie minder gericht is op het verstrekken van subsidies en leningen aan sectoren die vooral de status quo willen handhaven, maar meer op het helpen van die bedrijven die investeren en innoveren om doelen zoals de klimaattransitie (naar 'net zero') te bereiken;
- een gezondere vorm van globalisering ontwerpen die de voordelen van vrijhandel afweegt tegen de noodzaak om de kwetsbaren in de samenleving te beschermen en het klimaatbeleid te coördineren, terwijl nationale controle over cruciale strategische belangen mogelijk is;
- het aanpakken van inkomens- en vermogensongelijkheden die worden versterkt door het automatisme van erfenissen en de werking van financiële markten, hetzij door de macht van de laagst-betaalden te versterken en hoge inkomens en rijkdom naar behoren te belasten, hetzij door te zorgen voor minder ongelijke uitgangsvoorwaarden door middel van instrumenten zoals een sociale erfenis ('kapitaaldotatie') voor iedere jonge burger;
- een nieuw ontwerp van het klimaatbeleid, waarbij een redelijke koolstofbeprijzing wordt gecombineerd met sterke positieve stimulansen om de koolstofemissies te verminderen en ambitieuze investeringen in infrastructuur;
- ervoor zorgen dat ontwikkelingslanden over de financiële en technologische middelen beschikken die ze nodig hebben voor de klimaattransitie en voor klimaat-mitigatie en aanpassingsmaatregelen zonder hun economische ontwikkeling in gevaar te brengen;
- in het algemeen een nieuw evenwicht tot stand brengen tussen markten en collectieve actie, waarbij zelfvernietigende bezuinigingen op de overheidsuitgaven worden vermeden en er tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in een effectieve innovatieve staat;
- de marktmacht van grote bedrijven in sterk geconcentreerde markten te verminderen.

We maken een kritieke periode door. Markten alleen zullen de klimaatverandering niet stoppen en zullen ook niet leiden tot een minder ongelijke verdeling van de welvaart. 'Trickle-down economics' is mislukt. We staan nu voor de keuze tussen een conflictueus protectionisme en nieuwe beleidsmaatregelen die inspelen op de

zorgen van de mensen. Er is een hele reeks baanbrekend onderzoek gedaan naar het ontwerpen van nieuw industriebeleid, het scheppen van goede banen, het verbeteren van het mondiale bestuur en modern klimaatbeleid voor iedereen. Het is nu van cruciaal belang om deze nieuwe inzichten verder te ontwikkelen en in de praktijk te brengen. Wat nodig is, is een nieuwe politieke consensus die de diepe oorzaken van het wantrouwen van mensen aanpakt, in plaats van zich alleen te concentreren op de symptomen, of in de val te lopen van populistische antwoorden die doen alsof ze eenvoudige antwoorden hebben.

Aangezien het gevaar van gewapende conflicten over de hele wereld is toegenomen als gevolg van uiteenlopende geopolitieke belangen, zullen liberale democratieën als eerste vereiste moeten aantonen dat ze in staat zijn om zowel hun waarden te verdedigen als directe vijandelijkheden te stoppen om uiteindelijk de weg naar duurzame vrede te openen en de spanningen tussen de VS en China te verminderen. Elke poging om burgers en hun regeringen duurzaam weer aan het stuur te krijgen, heeft het potentieel om niet alleen het welzijn van velen te bevorderen. Het zal ook helpen om het vertrouwen te vergroten in het vermogen van onze samenlevingen om crises op te lossen en een betere toekomst veilig te stellen voor iedereen. We hebben een agenda nodig voor de mensen om de mensen terug te winnen. Er is geen tijd te verliezen.

Mei 2024

.....

VOLLEDIGE LIJST VAN ONDERTEKENAARS:

